

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΙΒ'

ΔΕΥΤΕΡΑ 8 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1934

ΑΡΙΘ. 40

Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΙΕΡΑΡΧΙΑΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΙΣΗΓΗΣΙΣ ΤΟΥ ΜΑΚ. ΠΡΟΕΔΡΟΥ

Ἡ θεία χάρις τοῦ Παναγίου Πνεύματος, τοῦ ἐμψυχούντος τὸ σῶμα τῆς Ἐκκλησίας, συνήγαγεν αὐθιγῆς ἡμᾶς, Σεβασμιώτατοι ἀδελφοί, ἐπὶ τὸ αὐτό, ἵνα διασκεψθῶμεν καὶ δουλευθῶμεν περὶ τῶν ζητημάτων τῆς Ἐκκλησίας. Οἱ ἱεροὶ κανόνες, οἱ ἐπιτάσσοντες τὰς τακτικὰς συνόδους τῶν Ἐπισκόπων, ἐξεπήγασαν ἐν τῆς βαθείας συναισθήσεως τῆς ἡμίστες αὐτῶν σπουδαιότητος καὶ σημασίας ἐν τῷ καθόλου ἔργῳ τῆς Ἐκκλησίας. Διότι ἐφ' ὅσον αὕτη νοεῖται ὡς ἴδιος πνευματικὸς ὀργανισμὸς, οὐκ ἔστιν ἡ πλήρης ζωὴ ἐκδηλοῦται διὰ τοῦ συνόλου τῶν φορέων τῆς ἀποστολικῆς διαδοχῆς, τῆς ἀγιαστικῆς καὶ ποιμαντορικῆς διακονίας, τῆς συνεχιζούσης ἐν τῷ κόσμῳ τὸ ἔργον αὐτοῦ τοῦ Σωτῆρος, ὅς ἐστι κεφαλὴ τοῦ Σώματος τῆς Ἐκκλησίας, κατὰ τὸν Ἀπόστολον (Κολ. 1, 18), παρίσταται ἀνάγκη τῶν τακτικῶν ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἱερῶν συνάξεων αὐτῶν. Ἐπηγγέληθ' ὁ ὁ Σωτὴρ ἔτι ἔπου δύο ἢ τρεῖς συνέρχονται ἐν τῷ ὄνοματι αὐτοῦ, ἐκεῖ καὶ αὐτὸς παρίσταται ἐν μέσῳ αὐτῶν (Ματθ. 18, 20). Ἡ πίστις εἰς τὴν ἐπαγγελίαν ταύτην τοῦ Σωτῆρος καὶ ἡ θαυμάτη συναισθησις τῆς σημασίας τῶν συνόδων τῶν Ἱεραρχῶν ἐνέπνεον αὐτοὺς, προστρέχοντας εἰς αὐτάς. Δι' αὐτῶν δὲ ἡ ἀγία ἡμῶν θρησκεία θαθέως ἐρηξοβόλησεν εἰς τὰς ψυχὰς τῶν ἀνθρώπων καὶ ἐπεκράτησεν ἐν τῷ κόσμῳ, δι' αὐτῶν ἡ Ἐκκλησία κατὰ τὴν ἱστορικὴν τῆς διαδρομῆς διήρυσεν τὸ ἐνδοξότερον στάδιον τῆς ἀκμῆς καὶ τῆς δραστικῆς τῆς, διὰ τῶν ἱερῶν συνόδων τῶν Ἱεραρχῶν συνετελέσθη ὅ,τι μέγα καὶ μείζων ἀξίον ἐγένετο ἐν τῷ ἐνδόξῳ παρελθόντι τῆς Ἐκκλησίας. Συνήρχοντο οἱ Ἱεράρχαι κατὰ τὰς ἐπιταγὰς τῶν ἱερῶν κανόνων καὶ εἶχον αὐτοὺς τούτους τοὺς κανόνας γινώμονα τῶν δουλευμάτων καὶ τῶν ἀποφάσεων των. Δὲν ἦσαν γράμμα ἀπλοῦν οἱ κανόνες, ἀλλ' αὐτῇ ἡ ζῶσα φωνὴ τῆς Ἐκκλησίας ἐν τῷ συνόλω τῆς, ὡς φωνὴ αὐτοῦ τοῦ Θεοῦ, ἡ ἐξενεχθεῖσα διὰ τῶν Ἱεραρχῶν καὶ ζωηρῶς ἀπηχούσα εἰς τὰς ψυχὰς τῶν διαδόχων των, ἦτο ἡ ἀκαταπαύστως συνεχιζομένη ἱερά καὶ αἰδέσιμος παράδοσις, ἡ ἀρρήκτως συνδεδεμένη μετὰ τῆς ζωῆς τῆς Ἐκκλησίας, ἔξω δὲ τῶν ὑπ' αὐτῆς χαρασσομένων ὁρίων δὲν ἐπετρέπετο τις νὰ καθίση. Διὰ τοῦτο καὶ τὸ πλήρωμα

τῆς Ἐκκλησίας ἀπέδλεπε πρὸς τὰς θρησκευτικὰς ἐκείνας συνελεύσεις μετ' ἀπείρου εὐλαθείας καὶ ἡσθάνετο τὴν ἐξ αὐτῶν ἐκπορευομένην χάριν καὶ ἔβλεπε τὴν ἐκδήλωσιν τῆς ἐκκλησιαστικῆς ζωῆς.

Ταῦτ' ἀναλογιζόμενος ἐν τῷ ἐνδόξῳ παρελθόντι τῆς Ἐκκλησίας, ἐνθυμούμαι μετὰ βάθειας συγκινήσεως τὸ ἐξῆς γεγονός. Ἡ μεγάλη ἑλληνικὴ Ἀυτοκρατορία τοῦ Βυζαντίου εἶχεν ἐξαφανισθεῖ, τὸ ἑλληνικὸν ἔθνος ἐσιέναιξεν ὑπὸ τὴν δουλείαν τῶν μουσουλμάνων Τούρκων, ἡ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία μόλις συνεκρατεῖτο ἐν μέσῳ συντριμμάτων καὶ ἐρείπιων, πρὸ ὀλίγου εἶχε διαρπαγῆ καὶ τὸ Πατριαρχεῖον τῆς Παμμακαριστοῦ διὰ τρίτην φορὰν ἀπὸ τῆς ἀλώσεως τῆς ΚΠόλεως, ἐκδικωμένου τοῦ Πατριάρχου ἐκ τοῦ οἴκου του, ἀλλὰ κατὰ Φεβρουάριον τοῦ 1592 κατορθώνει ὁ Πατριάρχης Ἱερεμίας β' νὰ συγκαλέσῃ καὶ τοὺς λοιποὺς Πατριάρχας τῆς Ἀνατολῆς καὶ τεσσαράκοντα περίπου ἱεράρχας εἰς Σύνοδον ἐν αὐτῇ τῇ ΚΠόλει. Τὸ γεγονός ἦτο υψίστης σημασίας διὰ τοὺς δυστυχεῖς χρόνους ἐκείνους τῶν σκληροτάτων δοκιμασιῶν τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Γένους, ἀλλὰ ὅ,τι συγκινεῖ ἰδιαιτέρως εἶναι τοῦτο, ὅτι παρῶν ἐν τῇ Συνόδῳ ὁ πεφωτισμένος Πατριάρχης Ἀλεξάνδρειας Μελέτιος Πηγᾶς ἐγείρεται καὶ λέγει «Ἐπειδὴ, καὶ παρὰ τὴν ἡμετέραν ἀσθένειαν καὶ παρὰ τὴν τῶν ἡμερῶν τούτων χαλεπότητα, τὰ παρὰ τοὺς πατέρας εἰ καὶ καλῶς νομοθετηθέντα, λήθη καλύπτεται, παρὰ τὸ μὴ ἀναγινώσκεισθαι τὰς ἱερὰς βίβλους καὶ τοὺς ἱεροὺς κανόνας, δίκαιόν ἐστι δις τοῦ ἔτους σύνοδον γίνεσθαι καὶ ἀναγινώσκεισθαι τὰς τῆς Ἐκκλησίας ὑποθέσεις καὶ ἀνακρίνεσθαι, εὐθύνεσθαι τε πάντα κατὰ τοὺς ἔργους τῶν Πατέρων».

Ἡ ἀγία Σύνοδος ἀνεγνώρισεν τὸ δίκαιον τῆς προτάσεως, ἀλλ' ἐπειδὴ, εἶπε, «διὰ τὴν τῶν καιρῶν ταύτην ἀνωμαλίαν», θὰ ἦτο δυσχερὲς ἡ δις τοῦ ἔτους συνέλευσις τῶν Ἱεραρχῶν, ἀπεφάσισεν ἕπως ἀπαξ τοῦ ἐνιαυτοῦ συνέρχονται καὶ ἐν ἀνάγκῃ οἱ παρεπιδημοῦντες ἐκάστοτε ἐν ΚΠ. Ἱεράρχαι συγκροτῶσι Σύνοδους ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Πατριάρχου. Εἰς τὴν δευτέραν συνεδρίαν ἀπεφασίσθη νὰ γίνεσθαι μετὰ τὸ Πάσχα ἡ ἐνιαυσία Σύνοδος καὶ νὰ τιμωρῶνται διὰ καθαιρέσεως οἱ ἀδικαιολογητῶς μὴ προσερχόμενοι εἰς ταύτην. Τόσον λοιπὸν μεγάλην σημασίαν ἀπέδωκεν ἡ σεβασμία ἐκείνη ὑπὸ τὸν Πατριάρχην Ἱερεμίαν Σύνοδος εἰς τὰς ἐτησίας συνελεύσεις τῶν Ἱεραρχῶν, ὥστε νὰ ἐπιβάλλῃ τοιοῦτο βαρὺ ἐπιτίμιον εἰς τοὺς ἀμελοῦντας.

Ἄλλ' αἱ δεινὰ περιστάσεις, ὑφ' ἃς ἐφεξῆς διετέλεσεν ἡ Ἐκκλησία, παρεκώλυσαν τὰς τακτικὰς συ-

νελεύσεις της 'Ιεραρχίας, τούτου δὲ ἕνεκα ὁ ἱερός αὐτῶν θεσμός ἐξ ἀνάγκης παρημελήθη. Περί τὸν Πατριάρχην ΚΠ. ἐμορφώθη ἡ ὀλιγαρχικὴ Σύνοδος τῶν Γερόντων, ἥτις ἐκτάκτως προσελάμβανε γενικώτερον χαρακτήρα διὰ τῆς προσθήκης τῶν ἄλλων Πατριαρχῶν καὶ τῶν ἐν ΚΠ, παρεπιδημούντων 'Ιεραρχῶν, οὐχὶ δὲ σπανίως καὶ τῶν λογάδων τοῦ Γένους. Ἐν τῷ μεταξὺ χρόνῳ ἡ Ρωσικὴ Ἐκκλησία διὰ τοῦ Μ. Πέτρου ἐκαινοτόμησεν, εἰσαγαγούσα τὴν διοικοῦσαν Σύνοδον, κατὰ ξένα ὑποδείγματα, ἐν δὲ τῷ Πατριαρχεῖῳ ΚΠ. οἱ Ἐθνικοὶ Κανονισμοί, ὑπερμεσοῦντος τοῦ ἰθ. αἰῶνος, καθώρισαν δωδεκαμελῆ Σύνοδον ἀντιπροσωπευτικὴν τῆς ὅλης 'Ιεραρχίας περὶ τὸν Πατριάρχην, ἐνῶ αἱ ἐκ τοῦ Πατριαρχείου ἀποσπασθεῖσαι Ἀυτοκέφαλοι Ἐκκλησίαι, πλὴν τῆς τῆς Ἑλλάδος, μόνης ἀποδεχθεῖσας τὴν διαρκῆ Σύνοδον, διετήρησαν τὸ σύστημα διοικήσεως διὰ τῶν συνελεύσεων τῆς 'Ιεραρχίας. Ἡ ἀπὸ δωδεκαετίας γινομένη ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τῆς Ἑλλάδος προσπάθεια τῆς ἀναθίσεως τοῦ Θεσμοῦ, συγκεκρισθέντος ἤδη διὰ τῆς συνυπάρξεως τῆς δωδεκαμελοῦς Συνόδου, διανύει εἰσέτι τὸ στάδιον τῆς διαμορφώσεως.

Ἡ σήμερον ἀρχομένη εἶναι ἡ πρώτη κατὰ τὸν τελευταῖον πρὸ τριετίας ψηφισθέντα νόμον τακτικῆς συνελεύσεως τῆς 'Ιεραρχίας, τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, πρόδηλον δὲ ὅποσον εὐεργετικὴν ἐπίδρασιν δύναται ν' ἀσκήσῃ ἐπὶ τὴν πορείαν τῆς ἐν Ἑλλάδι Ἐκκλησίας ἢ ἐπιτυχία τοῦ ἱεροῦ θεσμοῦ, ἔστω καὶ ἐν τῇ τροποποιήσει, ἣν ὑπέστη διὰ τοῦ νόμου, θεραπευομένη διὰ τῆς διατάξεως περὶ ἐκτάκτων συνελεύσεων. Ἀλλὰ τούτο ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς ἐπιτυχίας τῶν ἐργασιῶν τῶν ἱεραρχικῶν συνελεύσεων καὶ ἐκ τοῦ κύρους τοῦ ὁποῦν αὐταὶ θ' ἀποκτήσωσιν ἐν τῇ συνειδήσει τοῦ πληρώματος τῆς Ἐκκλησίας. Βεβαίως ὅπως ἔχουσι τὰ κατὰ τὴν ἐν Ἑλλάδι Ἐκκλησίαν, ἢ ἐπιτυχία δὲν ἐξαρτᾶται μόνον ἐκ τῶν συνελεύσεων τούτων, διότι ἡ ἐκτέλεσις πολλῶν ἀποφάσεων ἀνήκει εἰς τὸν πολιτικὸν παράγοντα, ἐφ' ὅσον ἡ Ἐκκλησία στερεῖται τῶν μέσων τῆς ἐκτελέσεως. Ἀκριβῶς δὲ τὸ πρῶτιστον τῶν ζητημάτων, ὅπερ μέλλει ν' ἀπασχολήσῃ τὴν 'Ιεραρχίαν, κατὰ τὴν παρούσαν συνύληυσιν, δὲν δύναται νὰ λυθῇ ἄνευ τῆς Πολιτείας, ἥτις ἔχει καὶ ἰδιαιτέραν ἀνειλημμένην ὑποχρέωσιν πρὸς τοῦτο, ἐκτὸς τοῦ καθήκοντος τῆς προστασίας τῆς Ἐκκλησίας. Ἐννοοῦμεν τὸ ζήτημα τοῦ ἐφημεριακοῦ Κλήρου. Πρὸ ἑκατονταετίας διελύθησαν 412 Μοναστήρια ἐπὶ τῷ σκοπῷ τῆς χρησιμοποίησεως τῆς μεγάλης περιουσίας αὐτῶν ὑπὲρ τοῦ ἐφημεριακοῦ Κλήρου, ἰδρῦθη δὲ κατὰ Δεκέμβριον τοῦ 1834 καὶ τὸ πρῶτον Ἐκκλησιαστικὸν Ταμεῖον πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπὸν. Ἀλλὰ, δυστυχῶς, ἀντὶ νὰ χρησιμοποιοῦσιν αἱ πρόσοδοι αὐτοῦ πρὸς μὲν ὅσοις ἐπὶ τὸν ἕνα αἰῶνα τοῦ Κλήρου, ἐχρησιμοποιήθησαν διὰ τὰς Σχολὰς τοῦ Κράτους καὶ τὰς ἀρχαιολογικὰς ἀνασκαφὰς! Ἡ τερραστία ἐκείνη ἐκκλησιαστικὴ περιουσία, ἣς τὰ εἰσοδήματα ὁ Γεώργιος Μάουρρο ἀνεθίβαζε τότε συνολικῶς μετὰ τῆς ἐλαχίστης σχετικῆς ὑπολειφθῆσης εἰς 2.149.980 δραχμῶν ἑτησίως, ἐξηνεμίσθη. Τὸ ταμεῖον, ὑπαχθὲν εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν,

διελύθη, αἱ δὲ πρόσοδοι αὐτοῦ, μόλις εἰς 200.000 δραχμῶν ἑτησίως ἀνερχόμεναι, συνεχινεῦθησαν μετὰ τῶν προσόδων τοῦ Κράτους. Δὲν ἤρκεσε δὲ μόνον ἡ ἀπώλεια τῆς μεγάλης ἐκείνης περιουσίας, ἥτις διατηρουμένη ἴδύνατο νὰ ἐπαρκέσῃ εἰς τὰς ἀνάγκας τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Κλήρου. Εἶναι γνωστὸν εἰς τίνας θυσίας ὑπεβλήθη προσπάτως ἔτι ἡ Ἐκκλησία διὰ τῆς περιουσίας τῆς ὑπὲρ κοινωνικῶν σκοπῶν, ἀρκεῖ δὲ ν' ἀναφέρωμεν ὅτι ἀπὸ τοῦ 1920 καὶ ἐξῆς ἀπηλλοτριώθησαν κατὰ τοὺς μετριωτέρους ὑπολογισμοὺς ὑπὲρ τὸ ἑκατομμύριον στρέμματα μοναστηριακῶν κτημάτων ὑπὲρ τῆς ἀποκαταστάσεως ἀκτημόνων καὶ προσφύγων, ἀντὶ εὐτελοῦς τιμῆματος. Συνέθη πολλὰκις τὸ ὅλικόν τιμῆμα ἀποζημιώσεως κτήματος ἀπαλλοτριωθέντος νὰ εἶναι πολὺ κατώτερον τοῦ ἐτησίου εἰσοδήματός του. Ἰστέρον τηλικούτων θυσῶν δὲν εἶναι ἀδικαιολόγητος ἡ ἀξίωσις ἕπου: τὸ Κράτος χορηγῆσθαι ὑπὲρ τοῦ ἐφημεριακοῦ Κλήρου. Ἀλλὰ δὲν εἶναι ὁ λόγος οὗτος κυρίως, δι' ὃν τὸ Κράτος ἀφείλει νὰ χορηγήσῃ. Εἶναι ὑπέρτατον καθήκον τοῦ πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν, εἰς ἣν «ἑαυτὸ προσοφείλει», διὰ νὰ μεταχειρισθῶ τὴν ζωηρὰν ἔκφρασιν τοῦ Ἀπ. Παύλου πρὸς Φιλήμονα (στ. 15). Δὲν ὑπάρχει ἐν τῷ κόσμῳ Κράτος χριστιανικὸν ἢ ἑτεροθρησκον, διερε νὰ μὴ ἔχη ἄμισον, ὡς λ.χ. ἡ Ἀγγλία, ἡ Γερμανία καὶ ἡ Νοτιοσλαβία, ἢ ἔμμεσον, ὡς ἄλλα Κράτη, ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας φόρον.

Ἐν πάσῃ περιπτώσει τὸ ζήτημα τοῦ ἐφημεριακοῦ Κλήρου ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τῆς Ἑλλάδος περιήλθεν εἰς ὀξύτατον σημεῖον, οὐδ' ἐπιδέχεται ἀναβολὴν τινα. Σωρεία ἐπιστολῶν καὶ τηλεγραφημάτων κατακλύζει καθ' ἑκάστην τὸ Γραφεῖον τῆς Ἱερᾶς Συνόδου. Πρὸ πινῶν δὲ ἡμερῶν εὐσεθῆς τις κύριος ἔγραψεν ἡμῖν ὅτι εἶδε τρεῖς ἱερεῖς ἐκ τῶν Ἐπαρχικῶν Ὀλυμπίας καὶ Τριφυλλίας, τῶν ὁποίων ἀναφέρει τὰ ὀνόματα, ρακενδύτους ἐργαζομένους μὲ ἡμερομισθίον εἰς τὰ δημόσια ἔργα ὁδοποιίας, πρὸς συντήρησιν ἑαυτῶν καὶ τῶν τέκνων των, διότι ἀπὸ διετίας στεροῦνται παρὰ τῶν ναῶν των οἰουδήποτε μισθοῦ. Ἐκαστος τῶν ἐνταῦθα παρισταμένων Ἀρχιερέων θὰ ἔχη νὰ διηγήθῃ τραγικὰς λεπτομερείας τῆς καταστάσεως τοῦ ὑπ' αὐτὸν Κλήρου.

Ἀλλὰ μόνη ἡ οἰκονομικὴ ἐξασφάλις τοῦ ἐφημεριακοῦ Κλήρου δὲν λύει τὸ πρόβλημα αὐτοῦ. Ἡ ἀνάγκη τῆς μορφώσεως αὐτοῦ εἶναι ἐξ ἴσου μεγάλη, διότι μόνον διὰ μεμορφωμένου Κλήρου δύναται ἡ Ἐκκλησία νὰ ἐκπληρώσῃ τὴν ὑψίστην αὐτῆς ἀποστολήν. Διὰ τοῦτο τὸ θεθὲν ἐνώπιον τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας τῆς παρουσίας συνελεύσεως πρῶτον ζήτημα εἶναι ἡ μόρφωσις καὶ οἰκονομικὴ ἐξασφάλις τοῦ ἐφημεριακοῦ Κλήρου. Ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου ὑποβάλλομεν ὑπὸ τὴν κρίσιν τῆς Ἱεραρχίας ἀφ' ἑνὸς μὲν διάγραμμα περὶ τοῦ πῶς εἶναι δυνατόν νὰ ἐπιτευχθῇ ἡ καθόλου μόρφωσις τοῦ Κλήρου γενικῶς, ἀφ' ἑτέρου δὲ περὶ τοῦ πῶθεν δύναται νὰ ἐξευρεθῶσιν οἱ πόροι διὰ τὴν οἰκονομικὴν αὐτοῦ συντήρησιν. Ἀνάγκη νὰ ληφθῇ εἰδικὴ πρόνοια καὶ περὶ τῆς μορφώσεως στελεχῶν τοῦ ἀνωτέρου Κλήρου, διότι ἐλάχιστοι εἶναι οἱ ἐκ τῶν θεολόγων προσερχόμενοι σήμερον εἰς τὰς τάξεις αὐτοῦ. Ὑπάρχουσι

πλείστα θέσεις κεναί ἱεροκηρύκων, ὧν μεγίστην ἔχει ἡ Ἐκκλησία ἀνάγκην, ὑπάρχουσιν ὡσαύτως πολλαὶ πρώτης τάξεως ἐφημεριακαὶ θέσεις, δι' ἃς ζητοῦνται θεολόγοι, ἀλλὰ δὲν προσέρχονται. Εἰς πάσας τὰς Ἐκκλησίας παρατηρεῖται τελευταίως ἑλλειψίς κληρικῶν, οὐχὶ ὁμοίως εἰς τοιοῦτον βαθμὸν ὡς παρ' ἡμῖν. Εὐτυχής εἶναι ἡ ἀδελφὴ Ρουμανικὴ Ἐκκλησία, ἣτις ἐξασφαλίσασα παρὰ τοῦ Κράτους τὴν ἀξιοπρεπή, οἰκονομικὴν συντήρησιν τοῦ Κλήρου, ἔχει, κατὰ τινὰ πρόσφατον στατιστικὴν, ἐπὶ ὀρθοδόξου πληθυσμοῦ 15 εκατομμυρίων 14.000 ἱερεῖς καὶ 5.000 μοναχοὺς, 8 Σεμινάρια, 5 Ἀκαδημίας καὶ δύο θεολογικὰς Πανεπιστημιακὰς Σχολὰς, ὧν ἡ τοῦ Βουκουρεστίου θεωρεῖται ἡ μεγαλύτερα τοῦ κόσμου, διότι ἀριθμεῖ 1.200 θεολόγους φοιτητὰς καὶ 400 φοιτητριάς. Εἰδικαὶ σχολαὶ ὑπάρχουσι καὶ διὰ τοὺς μοναχοὺς, οἵτινες ἔχουσιν ἐπίσης τὴν συντήρησίν των παρὰ τοῦ Κράτους. Ἡ Σερβικὴ Ἐκκλησία ἐπὶ ὀρθοδόξου πληθυσμοῦ 6.600.000 ἔχει 2.700 ἱερεῖς, 490 μοναχοὺς καὶ 260 μοναχάς, 5 Σεμινάρια πρὸς μόρφωσιν τοῦ ἐφημεριακοῦ Κλήρου καὶ μίαν Θεολογικὴν Πανεπιστημιακὴν Σχολήν.

Δεύτερον θέμα, ἕπερ πρόκειται ν' ἀπασχολήσῃ τὴν παρθύσαν συνέλευσιν, εἶναι τὸ περὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν νόμων. Κατὰ τὴν παρελθούσαν ἑκτακτον συνέλευσιν εἰδικῶς ἐργασθεῖσα ἡ Ἱεραρχία ἀνεθεώρησε πάντας τοὺς νόμους, τὸν Καταστατικόν, τὸν περὶ Ὄργανισμοῦ Διοικήσεως τῆς ἐκκλησιαστικῆς περιουσίας, τὸν περὶ τοῦ Ταμείου τοῦ Κλήρου, τὸν Ἐνοριακόν καὶ τὴν Δικονομίαν, ὑπέβαλε δὲ εἰς τὸ Ὑπουργεῖον ἱκανὰς τροποποιήσεις. Ἀλλ' ἐπειδὴ αὗται δὲν εἰσῆχθησαν εἰσέτι εἰς τὰ Νομοθετικὰ σώματα, δύναται, ἐάν κρινῇ σκόπιμον, νὰ ἐπανέλθῃ ἐπ' αὐτῶν, διότι ἐν τῷ ἐνοριακῷ ἰδίως νόμῳ ὑπάρχουσι καὶ ἀσάφεια καὶ ἀντιφάσεις πλείστα. Πάντως δὲ δέον ν' ἀπασχολήσῃ τὴν Ἱεραρχίαν ὁ νόμος περὶ τοῦ Ταμείου τῶν ἀποδοχῶν τοῦ Κλήρου, ὡς συναφῆς πρὸς τὸ καθόλου ζήτημα περὶ τοῦ ἐφημεριακοῦ Κλήρου. Τὸ Ταμεῖον τοῦτο, δυστυχῶς, εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς παρεξηγήθη καὶ διεδλήθη, δὲν ἔτυχε δὲ παρ' ἀπάντων τῆς δεούσης ὑποστηρίξεως, ἀφοῦ εἰς τὸ ταμεῖον δὲν ἐγνώσθησαν μέχρι σήμερον πάντες οἱ καιοί. Ὑπάρχουσι ἀγνοούμενοι ἢ μάλλον ἀδήλωτοι 1350 περίπου. Ἐκ τῶν γνωστῶν ναῶν, 6,251 ἔχουσιν εἰσόδημα ἀκαθάριστον κάτω τῶν 36,000 δραχμῶν ἐτησίως, ἄνω δὲ τοῦ ποσοῦ τούτου ἔχουσιν ἐτήσιον εἰσόδημα ἀκαθάριστον 778 καιοί, ἐπομένως μόνον ἐκ τούτων κυρίως περιέρχεται εἰς τὸ ταμεῖον περισσεύματι. Συνολικῶς ἡ ἐτήσια πρόσδοσις τῶν ναῶν, μὴ συμπεριλαμβανομένων τῶν τῆς Ἑπτανήσου, κατὰ τοὺς ὑπάρχοντας ἀπολογισμοὺς, ἀνέρχεται εἰς 153 περίπου εκατομμύρια, ἐκ τούτων δὲ καταβάλλονται εἰς τοὺς ἐφημερίους ὡς μισθὸς περὶ τὰ 53 εκατομμύρια μόνον, ἀλλ' ἀπαιτεῖται ὑπερδιπλάσιον ποσὸν πρὸς κάλυψιν τῶν κενῶν. Διότι ὀλίγοι μόνον ἱερεῖς λαμβάνουσι πλήρη τὸν μισθὸν των, διςχιλίοι δὲ καὶ πλέον ἱερεῖς ἀμείβονται εἰς εἶδος καὶ 750 κατὰ προσέγγισιν οὐδένα λαμβάνουσι μισθόν, οὔτε εἰς εἶδος οὔτε

εἰς χρήμα. Τὸ ταμεῖον τῶν ἀποδοχῶν τοῦ Κλήρου τηρηθὲν κυρίως εἰς τὰ περισσεύματα τοῦ 33 ο) ἐκ τῶν εἰσοδημάτων τῶν ναῶν, δὲν ἠδυνήθη νὰ πραγματοποιήσῃ τοὺς σκοποὺς του, ἦτοι νὰ ἐπικουρήσῃ τοὺς ἐφημερίους τοὺς ἑλλιπῶς ἢ οὐδόλως μισθοδοτούμενους. Ὁ Ὄργανισμὸς διοικήσεως τῆς ἐκκλησιαστικῆς περιουσίας δὲν εἶναι εἰσέτι εἰς θέσιν νὰ ἐνισχύτῃ τὸ ταμεῖον τοῦ Κλήρου, διότι μάλιν ἐπαρκεῖ εἰς τὰς ἀνάγκας τῶν μισθοδοσιῶν καὶ τῆς κεντρικῆς διοικήσεως τῆς Ἐκκλησίας, ἀνερχομένης εἰς 20 περίπου εκατομμύρια. Αἱ δὲ τακτικαὶ πρόσδοσις τοῦ Ὄργανισμοῦ εἶνε πολὺ κατώτεραι τοῦ ποσοῦ τούτου. Ὁ ἐπὶ τῶν θρησκευμάτων καὶ τῆς Παιδείας κ. Ὑπουργὸς κατέστη ἤδη, ἐνήμερος τῶν ἀναγκῶν τοῦ ταμείου τοῦ Κλήρου καὶ ἀναμφιδόλως ἐν τῇ διακρινούσῃ αὐτὸν εὐσεβεῖα καὶ θελήσῃ νὰ θεραπεύσῃ αὐτὰς καὶ νὰ ἐνισχύσῃ τὴν Ἐκκλησίαν ἐν τῇ ἐπιλύσει ταιούτης σπουδαιότητος ζητήματος, μὴ ἐπιδεχομένου ἀναβολῆν. Ἡ δ' Ἐκκλησία οὐδὲν δύναται νὰ πράξῃ ἄνευ Κλήρου ἱσταμένου, εἰς τὸ ὕψος τῆς ἀποστολῆς του.

Ἡ προσπάθεια τῆς Ἐκκλησίας πρὸς ἀνάπτυξιν τῆς πνευματικῆς αὐτῆς ζωῆς καὶ δράσεως ἐξεδηλώθη καὶ διὰ τῆς ἰδρύσεως εἰδικῆς ὀργανώσεως, συμφώνως δὲ πρὸς τὴν κατὰ τὴν παρελθούσαν συνέλευσιν τῆς Ἱεραρχίας ληφθεῖσαν ἀπόφασιν κατηρηθήθη ἤδη ὁ σωματικὸς τύπος τῆς ὀργανώσεως, λειτούργει δὲ παρὰ τῇ Ἱερᾷ Συνόδῳ ἡ «Ἀποστολικὴ Διακονία». Ἐκ τῆς ἐκθέσεως τοῦ διευθύναντος αὐτὴν Συνέδρου θὰ πληροφορηθῇ ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας τί κατὰ τὸ ληξάν Συνεδρικόν ἔτος ἐπραξεν ἡ εἰδικὴ αὐτῆς ὑπηρεσία τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, ἰδίως πρὸς ἐνίσχυσιν τοῦ κηρύγματος τοῦ θεοῦ λόγου. Ὑποβάλλομεν δὲ καὶ σχέδιον κανονισμοῦ τῆς ὑπηρεσίας ταύτης. Ἡ Ἀποστολικὴ Διακονία δὲν πρόκειται νὰ ἐπεμβάλῃ εἰς τὴν πνευματικὴν ὄρασιν τῶν ἐπὶ μέρους Ἱεραρχῶν, ἀλλὰ σκοπὸν ἔχει νὰ δίδῃ τὰς γενικὰς κατευθύνσεις δι' αὐτῆς ἡ Ἱερὰ Σύνοδος διὰ τὸ κήρυγμα τοῦ θεοῦ λόγου, τὰ Κατηχητικὰ Σχολεῖα καὶ τὴν φιλανθρωπίαν. Οἱ παρακολουθούντες τὰ καθ' ἡμᾶς ξένοι ἐσημείωσαν ἤδη ὡς σπουδαῖον γεγονός τὴν ἀρξαμένην κίνησιν ταύτην, ἣν καὶ ἐμμήθη ἤδη Ὁρθόδοξός τις Ἐκκλησία, εἶναι δὲ ἀληθῶς λίαν παρήγορος ἡ φραδαία ἀνάπτυξις τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων, δι' ὧν θὰ μορφωθῇ χριστιανικῶς ἡ νέα γενεά.

Μετὰ τὸν παγκόσμιον πόλεμον παρατηρήθη χαλάρωσις τοῦ θρησκευτικοῦ αἰσθήματος καὶ τῆς ἠθικῆς, ἀλλ' ἤδη παρατηρεῖται πανταχοῦ σχεδὸν θρησκευτικὴ ἀναγέννησις, ἐξαιρουμένης μόνως τῆς Ρωσίας, ἔπου, δυστυχῶς, ἐξακολουθεῖ νὰ καταδιώκεται ἡ θρησκεία. Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος μετ' ἐξαιρετικῆς συμπαθείας παρακολουθεῖ τὴν μεγάλην δοκιμασίαν τῆς ἀδελφῆς Ρωσικῆς Ἐκκλησίας καὶ εὐχεται ὅπως ἐγκουρτήσῃ αὐτὴν εἰς τὴν μαρτυρικὴν δοκιμασίαν ταύτην, ἐκ τῆς ὁποίας πάντως θὰ ἐξέλθῃ πνευματικῶς ἰσχυροτέρα. Ἐν τῇ γενικῇ προσπάθειᾳ πρὸς ἐνίσχυσιν τοῦ θρησκευτικοῦ αἰσθήματος, ἐκτός τῶν ἄλλων μέσων καὶ ἰδίως τῆς ἐνίσχυσεως τοῦ κηρύγματος καὶ τῆς διαδόσεως τοῦ θεοῦ λόγου, πανταχοῦ ἐνισχύονται αἱ ἠθικαὶ ἀξίαι καὶ ἀρχαὶ ἐνεῖναι

1) Ἐν τῷ περιοδ. «Oecumenica» vol. I No 2, 1934, Paris, c. 179.

αἵτινες δύνανται νὰ ἐπαναφέρωσιν εἰς τὴν τροχίαν τῆς τὴν ἐκτροχιασθεῖσαν οἰκογενειακὴν καὶ κοινωνικὴν ζωὴν. Διὰ τοὺς λόγους τούτους θὰ τεθῆ ὑπὸ τὴν κρίσιν τῆς Ἱεραρχίας τὸ σχέδιον τῶν περὶ γάμου διατάξεων τοῦ νέου Ἀστικοῦ κώδικος. Δυστυχῶς αἱ διατάξεις αὗται τὸ πλεῖστον ἀντιτίθενται καὶ πρὸς τοὺς ἱεροὺς κανόνας καὶ πρὸς τὰς θρησκευτικὰς καὶ ἔθνικὰς παραδόσεις τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ, ὡς τοιαῦται δὲ τείνουσιν εὐχὴ εἰς τὴν ἐνίσχυσιν, ἀλλ' εἰς τὴν χαλάρωσιν τοῦ δεσμοῦ τῆς οἰκογενείας, ἐπὶ τοῦ ὁποῖου ἐδράζεται ἡ ἑλληνικὴ κοινωνία.

Ἰπάρχουσι καὶ ἄλλα θέματα, ὡς περὶ τοῦ τρόπου τῆς ἀνακηρξέως ἀγίων ἐν τῇ Ὁρθοδόξῃ Ἐκκλησίᾳ καὶ ποιμαντορικῶς γενικῶς ζητήματα, κατὰ τὸ ὑπὸ τῆς Ἱεραρχίας Συνόδου ἀποσταλὲν πρὸς τοὺς Ἱεράρχας διάγραμμα, ἀλλ' ἐκτὸς τούτων κατὰ τὸν καταρτισμὸν τῆς ἡμερησίας διατάξεως τῶν ἐργασιῶν τῆς συνελεύσεως τῆς Ἱεραρχίας δύναται αὕτη νὰ συμπεριλάβῃ καὶ ἕτερα θέματα προτεινόμενα ὑπὸ τῶν Ἱεραρχῶν. Πάντως ὅμως τὸ προέχον ζήτημα εἶναι τὸ τοῦ ἐφημεριακοῦ κλήρου, ἡ λύσις τοῦ ὁποῖου θὰ παράσχη εἰς τὴν Ἐκκλησίαν πάντα τὰ πνευματικὰ ἐκείνα μέσα, δι' ὧν αὕτη θὰ δυναθῆ νὰ ἐκτελέσῃ τὸ θεσθὲν ἀναθεθειμένον εἰς αὐτὴν ἔργον ὑπὲρ τῆς κοινωνίας. Ἐν τῷ παρελθόντι ἡ Ἐκκλησία ἤσκει μεγίστην ἐπίδρασιν ἐπὶ τῆς κοινωνίας ἀκριβῶς διὰ τοῦ Κλήρου, σήμερον δὲ στερούμεθα τοῦ ὄργάνου δι' ὃ θὰ μεταγίσωμεν εἰς τὰς μεγάλας μάζας τοῦ λαοῦ τὰς χριστιανικὰς ἀρχάς, καὶ ἐνῶ πανταχοῦ, ὡς εἴπομεν, παρατηρεῖται σήμερον θρησκευτικὴ ἀναγέννησις διὰ τῆς συντόνου ἐργασίας τοῦ Κλήρου, παρ' ἡμῖν, δυστυχῶς, εὐρίσκουσι εἰσοδὸν ἰδέαι ἀντιθροσκειτικαὶ καὶ ἀναιρετικαί. Αἱ νέαι ἰδίως χῶραι, αἱ ἀπελευθερωθεῖσαι διὰ τοῦ αἵματος τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ, διατρέχουσι σοβαρώτατον κίνδυνον ἐκ τούτων ἰδεῶν, διὰ τὴν ἀπόκρουσιν τῶν ὁποίων μόνῃ ἡ Ἐκκλησία θὰ ἠδύνατο νὰ ἐργασθῆ διὰ τοῦ Κλήρου. Ἀλλὰ μόνον οἱ Ἀρχιερεῖς καὶ δὴ ἄνευ ἱεροκηρύκων, ἄνευ στελεχῶν, ἄνευ Κλήρου, δὲν δύνανται ν' ἀντεπεξέλθωσι κατὰ τῶν ἀνατρεπτικῶν ρευμάτων. Ἐνεκα τῶν νεωτέρων πολιτικῶν ἀντιλήψεων περὶ τῆς ἀχαλινώτου ἐλευθερίας, ἡμέρα τῆ ἡμέρα ὑπερπερισσεύει τὸ κακόν, κατὰ τοῦ ὁποῖου οὐδεμία ἀντίδρασις ἐμφανίζεται ἐκ μέρους τοῦ Κράτους, καίτοι τοῦτο δὲν εἶναι ξένον πρὸς τοὺς ἠθικοὺς σκοποὺς. Καταντᾷ σχεδὸν ἀπίστευτον τὸ γεγονός, διὰ νὰ φέρωμεν ἐν παράδειγμα, ὅτι πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν ἡ Αἰγυπτιακὴ Κυβέρνησις ἀπηγόρευσε τὴν ἐν τῷ Αἰγυπτιακῷ Κράτει κυκλοφορίαν ἀθηναϊκοῦ φύλλου ἕνεκα τῶν ἀσέμνων εἰκόνων του! Καὶ τὸ Κράτος ἐκεῖνο δὲν εἶναι χριστιανικόν, ἀλλὰ μερικῶν περὶ τῆς ἠθικῆς τῶν ὑπηκόων του, ἐνῶ τὸ χριστιανικώτατον ἑλληνικὸν Κράτος ἀνέχεται τὴν ἐκφυλιστικὴν αὐτὴν προπαγάνδαν τοῦ ἠδονισμοῦ. Χθὲς δὲ ἀκριβῶς ἐκ Πατρῶν πολλοὶ γονεῖς διεμαρτυρήθησαν τηλεγραφικῶς πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Θρησκευμάτων καὶ Παιδείας διὰ τὴν ἐλευθέραν κυκλοφορίαν τῶν ἀσέμνων δημοσιευμάτων, δι' ὧν διαφθείρεται ἡ νεολαία. Ἀναμφιδόλως τὸ Ὑπουργεῖον θὰ προβῆ εἰς τὰς ἐνδεικνυομένας ἐνεργείας, ἀλλ' ἡ κατα-

πολέμησις τοῦ κακοῦ μόνον ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας ἠδύνατο νὰ ἐπιτευχθῆ, διὰ τοῦ μεμορφωμένου καὶ ἀξιόπρεπούς ἐφημεριακοῦ Κλήρου, διὰ τῶν ἱεροκηρύκων, διὰ τῶν κατηχητικῶν σχολείων, διὰ δημοσιευμάτων λαϊκῶν, δι' ὧν ἐκείνων τῶν πνευματικῶν μέσων ἅτινα δύναται νὰ διαθέσῃ ἡ Ἐκκλησία. Μόνῃ, αὕτη, ὡς μήτηρ φιλόστοργος, δύναται νὰ ἔλθῃ εἰς ἄμεσον ἐπικοινωνίαν πρὸς τὸν λαόν, νὰ διδάξῃ καὶ φωτίσῃ αὐτόν, νὰ τὸν καθοδηγήσῃ εἰς τὴν ἀρετὴν, νὰ τὸν προσυλάξῃ ἀπὸ τοῦ κακοῦ, νὰ διατηρήσῃ τὸν χαρακτῆρα τοῦ ἀνόθευτον, νὰ διασωσῇ τὴν ὑπὸ ποικιλοῦμον προπαγανδῶν ὑπονομευομένην ἔθνικὴν του ἐνότητά, τὸν πολιτισμὸν του, τὰς παραδόσεις του, ὡς ἔπραξεν ἐπὶ αἰῶνας μακροῦς καὶ ὑπὸ περιστάσεις χαλεπωτάτας. Οὐδεμία ἄλλη δύναμις εἶναι ἱκανὴ νὰ πράξῃ ταῦτα. Τὸ ἔργον τῆς Ἐκκλησίας ὡς πνευματικῆς καὶ ἠθικῆς παράγοντος εἶναι μέγιστον. Τιοῦτον ὑπῆρξεν ἐν τῷ παρελθόντι, τοιοῦτο πρέπει νὰ εἶναι καὶ ἐν τῷ μέλλοντι.

Σεβασμιώτατοι ἀδελφοί. Δὲν εἴμεθα ἐνταῦθα συνηθροισμένοι οὔτε δύο οὔτε τρεῖς ἀλλὰ πολὺ περισσώτεροι τῶν ὧν ἐξήτησεν ὁ Κύριος ἵνα παρίσταται ἐν μέσῳ αὐτῶν. Τὸ πλῆθος ὅμως τῶν συναθροισμένων δὲν ἐξασφαλίζει τὴν παρουσίαν Του. Διότι ἀπαιτεῖ ὅπως οἱ συνεργόμενοι πράττωσι τοῦτο ἐν τῷ ὀνόματι Αὐτοῦ. Ἄς μὴ λησμονώμεν λοιπὸν κατὰ τὰς διασκέψεις ἡμῶν καὶ τὰς συζητήσεις, ὅτι συνήλθωμεν ἐν ὀνόματι τοῦ Κυρίου καὶ ὅτι ἔχομεν αὐτόν ἐν μέσῳ ἡμῶν παριστάμενον. Ἀντικείμενον τῶν δουλευμάτων ἡμῶν εἶναι ἡ Ἀγιωτάτη Μήτηρ ἡμῶν Ἐκκλησία. Ἄς ἐμπνεώμεθα παρὰ τοῦ Κυρίου καὶ ἄς ἀισθανώμεθα ὅτι ἡ ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας εἶναι καὶ ζωὴ ἡμῶν καὶ τοῦ εὐσεβοῦς ἡμῶν Ἔθνους. Εἰς αὐτὴν ἄς ἀπερωσώμεν πᾶσαν ἡμῶν σκέψιν, ἐν ἀπέριφῳ ἀγάπῃ καὶ αὐταπαρνήσει, ἐν ἱερῷ ἐνθουσιασμῷ ὑπὲρ τοῦ θεοῦ ἔργου τῆς ἐν τῷ κόσμῳ. Ὁ δὲ Θεὸς τῆς εἰρήνης καὶ τῆς ἀγάπης δώῃ ἡμῖν «τὸ αὐτὸ φρονεῖν ἐν ἀλλήλοις κατὰ Χριστὸν Ἰησοῦν» (Ρωμ. 15, 5).

ΤΡΕΙΣ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΟΙ ΚΩΔΙΚΕΣ

Ὁ Σεβ. μητροπολίτης Θεσσαλιώτιδος καὶ Φαναριοφερσάλων κ. Ἱερεμίου ἐδώρησε πρὸ τινος εἰς τὸ θεολογικὸν οπουδαστήριον καὶ ἑτέρας τρεῖς χειρογράφους κώδικας, εὖς εὐρεθέντας ἐν τῷ ναφ τοῦ ἁγίου Γεωργίου Ρεντίνης ἐδώρησεν αὐτῷ ὁ ἐφημέριος καὶ δημοδιδάσκαλος Ῥεντίνης κ. Δ. Κουρσᾶρος. Οἱ κώδικες οὗτοι εἶναι οἱ ἑξῆς.

Α' Κώδιξ ἀκέφαλος καὶ κολεβός ἀποτελούμενος νῦν ἐκ φύλλων (0,15×0,11) 24, ἀριθμηθέντων ὑπ' ἑμὸν καὶ ἑσταχωμένος, διὰ χάρτου ἐπὶ ξυλίνων πινακιδίων. Τὸ περιεχόμενον τοῦ κώδικος τούτου εἶναι τὸ ἀκόλουθον.

1. (φ. 1α—66) Ἄρχ. «λόγῳ ἢ ἔργῳ ἢ κατὰ διάνοιαν ἐν γνώσει τε καὶ ἀγνοίᾳ».

2. (66—86). «Εὐχὴ ἑτέρα συγχωρητικὴ μικρὰ. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν»

Ἄρχ. Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, υἱὲ τοῦ Θεοῦ τοῦ ζώντος, ποιμὴν καὶ ἀμνέ»

Ἐν τέλει τοῦ φύλλου 86.

«αὐτὸ χεῖρι Θεοκλήτου ἱερομονάχου».

3. (φ. 9x—236) Ἄρχ. (δυνατὸν) ἐνίσχυε τὸν Χριστὸν κηύσασα μόνη πανάχραντε»

Πρόκειται περὶ τῆς ἀκολουθίας τοῦ μικροῦ παρακλητικοῦ κανόνος εἰς τὴν Θεοτόκον ἀπὸ τῆς τρίτης ὠδῆς μέχρι τέλους.

4. (φ. 236—246) «Εὐχή, ἣν λέγει ἀρχιερεὺς ἢ πνευματικὸς πατήρ ἐπὶ τὸν μέλλοντα μεταλαβεῖν τῶν ἀχράντων μυστηρίων».

Ἐν φ. 1α «Αὔξέντιος καὶ ἐν Χριστῷ διάπυρος εὐχέτης»

Ἐν φ. 3α «Γεώργιος Ραγιάς 1899. Κτίμα τοῦ ἁγίου Γεωργίου»

Ἐν φ. 4α «Διμητρίου Ἀρχόντου».

Β' Κώδιξ κολοβὸς ἀποτελούμενος νῦν ἐκ φύλλων (0,15×0,11) 21, ὑπ' ἑμοῦ ἀριθμηθέντων, καὶ ἀσταχωμένος διὰ θύρσης μετὰ ξυλίνων πινακιδίων. Τὸ περιεχόμενον τούτου τοῦ κώδικος εἶναι τὸ ἀκόλουθον.

1. (φ. 1α—15α) Ἄρχ. «Τῷ Κυρίῳ ἄσωμεν ἐνδόξως γὰρ δεδέξασται»

Πρόκειται περὶ τῶν ἐννέα ὠδῶν ἀπὸ τῆς πρώτης μέχρι τῆς ἐνάτης παραλειπομένης τῆς δευτέρας.

2. (φ. 15α—186) Ἄρχ. «Ὅταν ψάλλονται οἱ αἶνοι ἄρχον ὁσῶς»

Πᾶσα πνοὴ αἰνεσάτω τὸν Κύριον. Αἰνεῖτε τὸν Κύριον ἐκ τῶν οὐρανῶν»

3. (φ. 19α καὶ 6) «Τὰ φωταγωγικά ὄλης τῆς ἐβδομάδος»

Ἐν φύλλῳ 216

«Τῷ πατρὶν θεβλίον εἰπάρχη τῆς ἁγίας Τριάδος καὶ ἔτης τὸ ἀπὸ ξηνοῦ νὰ ἔχη τὴν ἁγία τριάδα ἀντιδικὸν ἐν ἡμέρα κρῖσεως. ἀφψη» καὶ κατωτέρω δι' ἄλλης χειρὸς «1779 νοεμβρίου στ'. ἐπέριε ὁ δημήτρις τοῦ Ζέου (;) τοῦς μήλους».

Ἐν φύλλῳ 206

«1779 σεπτεμβρίου Ι. Ἐδὸ γράφο τὰ ονόματα τῆς παράκλησης διὰ ναυρίσκωνται. Ἐγραψεν ὁ Παπαγεωργάκης ἀπὸ στεφανηάδα».

Ἐν ἀρχῇ καὶ τέλει τοῦ κώδικος τούτου ὑπάρχουσιν ἀνὰ δύο φύλλα περιγαμηγῆς, προερχόμενα ἐξ ἄλλου κώδικος. Ἡ ἀρχικὴ γραφὴ τῶν φύλλων τούτων ἔχει ὅπωςδῆποτε ἀπαλειφθῆ, σωζομένων ἔτι σαφῶν ἰσχυῶν τῆς γραφῆς ταύτης, ἔχει δὲ γραφῆ ἐπ' αὐτῶν ὀριζοντίως τῆς καθέτου ἀρχικῆς γραφῆς ὑπὸ νεωτέρας χειρὸς κείμενον, οὗτινος λείπει ἢ ἀρχῇ καὶ τὸ τέλος. Πρόκειται περὶ μέρους τῆς ἀκολουθίας τῆς ἁγίας Ἰουλιανῆς (21 Δεκεμβρίου) καὶ τῆς ἁγίας Ἀναστασίας (22 Δεκεμβρίου).

1' Κώδιξ ἀστάχωτος, ἀκέφαλος καὶ γολοβός, ἀπο-

1. Μεταξὺ τοῦ φύλλου 8 καὶ 9 ἔχουσιν ἐκπέσει ὄρεκατὰ φύλλα.

τελούμενος ἐκ φύλλων (0,21×0,15) 47 ἀριθμηθέντων ὑπ' ἑμοῦ. Ἡ ἀρχικὴ ἀριθμησις τοῦ κώδικος ἢ οὐ κατὰ τετράδια, ὡν ἕκαστον ἀπετελεῖτο ἐξ ὀκτώ φύλλων. Ἡ ἀριθμησις τῶν τετραδίων ἔχει γραφῆ ἐν τῇ ἀνω ὄρᾳ πρὸς τὰ ἔξω τῆς ἀρχῆς καὶ τοῦ τέλους ἕκαστου τετραδίου διὰ τῶν γραμμάτων τοῦ ἀλφαβήτου. Ἐν φύλλῳ 76 τελειώνει τὸ δ' τετράδιον, ἀπὸ δὲ τοῦ 8α ἀρχίζει τὸ ε', ἐξακολουθεῖ δὲ οὕτω ἢ ἀριθμησις μέχρι τοῦ φύλλου 476, ὅπερ ἀποτελεῖ τὸ τέλος τοῦ θ' τετραδίου. Κατὰ ταῦτα ἐκ τοῦ πρώτου τετραδίου ἐλείπει ἐν φύλλον, ἐνῶ τὰ λοιπὰ εἶναι πλήρη 7+40 (5×8)=47, καὶ ἐπομένως ἀπ' ἀρχῆς τοῦ κώδικος ἐλλείπουσιν 25 φύλλα, 24 (3×8) +1=25. Ὁ κώδιξ περιέχει τὸν ὄρθρον μέχρι καὶ τῆς ἔκτης ὠδῆς. Ἄξια προσοχῆς εἶναι αἱ εὐχαὶ αἱ ἐπόμεναι τῶν ὠδῶν.

Ἡ θεολογικὴ σχολὴ διὰ τοῦ κοσμήτορος ἠὺχαρίστησε τὸν δωρητὴν σεβ. Θεσσαλιώτιδος κ. Ἰεζεκιήλ διὰ τὰς πολλὰς αὐτοῦ δωρεὰς εἰς τὸ θεολογικὸν σπουδαστήριον.

Κ. Ι. Δ.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΛΗ

Ἡ Ἱεραρχία.

Ἀπὸ ἑβδομάδος οἱ ἱεράρχαι τῆς καθ' ἡμᾶς Ἐκκλησίας ἐπὶ τὸ αὐτὸ συνελθόντες ἐνταῦθα συσκέπτονται πρὸς διειθέτησιν καὶ ἐπίλυσιν σπουδαιωτάτων ζητημάτων. ἅτινα ἀπὸ μακροῦ ἐκκρεμοῦνται ἀπαιτοῦσι πλέον ἀμεσον καὶ ὀριστικὴν τὴν ρύθμισιν. Τὰ ζητήματα ταῦτα ἀφορῶσιν εἰς τὸν κλήρον καὶ εἰς τὸν λαόν, μᾶλλον δ' εἰπεῖν πάντα εἰς ἐπιτήματα τοῦ ποιμνίου, εἰς ἃ συγκεντροῦται ἡ ὄλη ποιμαντορικὴ τῆς Ἐκκλησίας μέριμνα. Ὁ Κύριος, ἐν τῷ μῶσῳ ὡν τῆς ἐν τῷ ὀνόματι Αὐτοῦ συναχθείσης Ἱεραρχίας, θὰ ἠωτίσῃ τοὺς σεβασμιωτάτους ποιμένας νὰ ἀχθῶσιν εἰς τὰς καλλιτέρας λύσεις, ἢ δὲ κερβέννησις τῆς χώρας θὰ θελήσῃ πάντως νὰ ἐνισχυθῆ τὰ πορίσματα τῆς ἐπέμ τοῦ λαοῦ ἐκκλησιαστικῆς μερίμνης, ἀφοῦ ταῦτα ἀφορῶσιν εἰς τὴν πνευματικὴν καὶ τὴν ἠθικὴν τοῦ λαοῦ ἐξύψωσιν. Οὐδὲν καὶ οὐδεὶς ἐπέμ οὐδεὶός, κατὰ γίαντίαν πάντα καὶ πάντες ἐπέμ τοῦ λαοῦ.

Τὸ ἀποτέλεσμα.

Ἡ ἐπὶ τόσον χρόνον παρατεινομένη ἀξινιάτη διαίρεσις τοῦ πολιτικοῦ κόσμου τῆς χώρας συνετέλεσεν, ὥστε νὰ πληροσφορηθῆ ὁ τόσῳ ἔχον ἀνάγκην ηρυκτικῆς ἡρεμίας ἑλληνικὸς λαὸς κατὰ τὸν μᾶλλον ἐπίσημον καὶ ἀπροκάλυπτον τρόπον οὗ πᾶσαι αἱ ὁπωςδῆποτε ἀριστεροῦσιν ὀργανώσεις εἶρον εὐκαιρίαν νὰ συνασπισθῶσιν εἰς ἐνιαῖον ἀριστερὸν μέτωπον καὶ νὰ ἐμφανισθῶσιν ὡς συμμαχικὸν πολιτικὸν

κόμμα, σκοπόν ἔχον τὴν ἐπιδιώξειν τῆς ἀνατροπῆς τῶν πάντων. Τὸ θλιβερότερον δὲ ἐν τῇ περιστάσει ταύτῃ εἶνε ὅτι, ἐνῶ σύμπας ὁ σωφρονῶν καὶ νηφάλιος ἑλληνικὸς κόσμος οὐ μόνον διησθάνετο, ἀλλὰ καὶ ἦτο βέβαιος περὶ τοῦ ἀποτελέσματος τούτου τῆς ἐσωτερικῆς πολιτικῆς διχονοίας, μόνον ὁ ὡς εἰδικὴν αὐτοῦ ἀποστολὴν καὶ ἀπασχόλησιν ἐκλέξας τὸ πολιτικὸν στάδιον πολιτικὸς κόσμος εἶτε δὲν προσεῖδε τὰ ἀποτελέσματα ταῦτα, εἶτε καὶ προσεῖδεν ἡδιαφύρασε περὶ αὐτῶν. Ἄλλ' εἶνε ἄκρως ἀποκαρδιωτικόν, ὅτι, ἐνῶ ἡ ἑλληνικὴ ἱστορία βρῖθει διδασκαλιῶν περὶ τῶν ἐκβάσεων τῶν ἐκείστοιτε πολιτικῶν ἐν τῇ χώρᾳ διχονοουῶν, δὲν ἐμάθωμεν ἀκόμη καὶ μετὰ τῶσαύτας καὶ τηλικαύτας συυφορὰς νὰ ἀντιλῶμεν μαθήματα ἐκ τῶν κολοσσιαίων ἔθρικῶν παθημάτων. "Ο,τι δὲ καθιστᾷ τὴν λύπην τοῦ λαοῦ βαθυτέραν εἶνε, ὅτι, ἐνῶ ἄλλα πολλὰ καὶ μεγάλα κρᾶτη ἀνανήψαντα ἔθραυσαν τοὺς ὀδόντας τοῦ ἀπειλητικοῦ θηρίου τοῦ κομμουνισμοῦ καὶ κατέστησαν αὐτὸ ἀκίνδυνον πρὸ πολλοῦ, ἡμεῖς καὶ ἐν τούτῳ ἀποδεικνυόμεθα ἄθλιοι οὐραγοί, τῶρα ἰδίαις χερσὶν ἐτοιμάζοντες τὴν ὁδὸν τῆς τρομερᾶς εἰσβολῆς. Ἄλλ' ἄς ἐλπίσωμεν ὅπως ἔστω καὶ κατὰ τὴν ἐσχάτην στιγμήν κρατήσῃ πνεῦμα συνέσεως, πνεῦμα Χριστοῦ, καὶ προταγεύσῃ ἢ εὐρήνη εἰς τὰς ψυχὰς τοῦ τόσῃν αὐτῆς ἔχοντος ἀνάγκην ἑλληνικοῦ λαοῦ.

Μετὰ τὴν εἴσοδον.

Ἄφου ὁ ἀντιπρόσωπος τῶν Σοβιέτ ἐκάθησεν ἐπὶ τοῦ μετὰ τόσης δυσκολίας ὑπὸ τῆς Κοινωνίας τῶν Ἑθνῶν παραχωρηθέντος εἰς αὐτὸν θῶκου ἐν τῷ συμβουλίῳ τῆς, οἱ μπολσεβίκοι ἔψωσαν φωνὴν λέγοντες ὅτι τὰ Σοβιέτ ἐπεισθῆσαν, ἐπὶ τέλους, νὰ δράμωσιν εἰς βοήθειαν τῆς πτωχῆς Κ. τ. Ε. διὰ τῆς ἀποδοχῆς τῆς προσκλήσεώς τῆς. Ἡ Κ. τ. Ε. —λέγουσιν— ἐν τῷ παρελθόντι χρηματίσασα ὄργανισμός καταπίεσεως καὶ ἐκμεταλλεύσεως, ἤρχισεν ἐπ' ἐσχάτων νὰ διαδηλοῖ ἔφεισιν πρὸς τὴν εὐρήνην, μάλιστα μετὰ τὴν ἐξ αὐτῆς ἀποχώρησιν τῆς Γερμανίας καὶ τῆς Ἰαπωνίας εἰς τὸν πόθον τοῦτον ἀνταποκρινόμενα τὰ Σοβιέτ, μεγαλοψύχως καὶ συγκαταβατικῶς εἰσήκουσαν τὰς ἐσχάς τῶν ὑπογραφάντων τὴν πρόσκλησιν συμμετοχῆς των εἰς τὴν Κ. τ. Ε., παραβλέψαντα τὰ πρότερον ἐχθρικά τῆς πρὸς αὐτὰ αἰσθήματα καὶ τὰς πολλὰς ἐλλείψεις πολλῶν ἐκ τῶν μελῶν τῆς. Τοιαῦτα ἐπῆρξαν τὰ ἐν Μόσχᾳ σχόλια τοῦ σοβιετικοῦ τύπου ἀμέσως μετὰ τὴν εἴσοδον τῶν Σοβιέτ εἰς τὴν Κ. τ. Ε. "Ο,τι δ' ὁ ἐμφεξῆς χρόνος θὰ τὰ ἐμφανίσῃ κυνικώτερα, οὐδεμία ἀμφιβολία.

ΧΡΟΝΙΚΑ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΕΛΛΑΔΟΣ

Τὴν 9ην πρωϊνὴν ὥραν τῆς παρελθούσης Δευτέρας (1 Ὀκτωβρίου) συνήλθεν ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἑλλάδος εἰς πρώτην συνεδρίαν τῆς τακτικῆς αὐτῆς συνελεύσεως Παρέστη δὲ κατ' αὐτὴν καὶ ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Θερησκευμάτων καὶ Παιδείας κ. Μακρόπουλος μετὰ τοῦ προϊσταμένου τῆς Διεσθύνσεως τῶν Θερησκευμάτων κ. Α. Φιλίππιδου. Μετὰ τὴν κανονισμένην δέξασιν ὁ Μακ. Πρόεδρος ἐποίησατο τὴν ἐν τῷ φάλλῳ τούτῳ τῆς Ἐκκλησίας δημοσιευομένην εἰσήγησιν αὐτοῦ ἐπὶ τῶν κυριωτέρων θεμάτων τῆς συνελεύσεως. Μετὰ τοῦτο ὁμίλησεν ὁ κ. Ὑπουργὸς διὰ μακρῶν ἐκθέσας τὰς ἀντιλήψεις τῆς Κυβερνήσεως ἐπὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν ζητημάτων καὶ δηλώσας ὅτι θ' ἀναμείνῃ τὰς ἀποφάσεις τῆς Ἱεραρχίας. Ἀποχωρήσαντος τοῦ κ. Ὑπουργοῦ ἐνεκρίθη ὁ ἐσωτερικὸς κανονισμὸς τῶν ἐργασιῶν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας καὶ κατηρτίσθη ἡ ἡμερησία διάταξις. Ὁ Σεβ. Θηβῶν καὶ Λεβαδείας παρεκάλεσεν ὅπως γίνῃ δεκτὸν πρὸς συζήτησιν καὶ τὸ θέμα περὶ τῶν σχέσεων Ἐκκλησίας καὶ Πολιτείας, κατέθηκε δὲ καὶ ἔντυπον ὑπόμνημα, ἀπεφασίσθη δὲ ὅπως συζητηθῇ. Ὡσαύτως ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Σάμου ἀνέγνω ὑπόμνημα αὐτοῦ περὶ τῶν γενικῶν, κατευθύνσεω ἀς ὀφείλει ν' ἀκολουθήσῃ Ἱεραρχία, ὁ δὲ Μακ. Πρόεδρος κατέθηκε διὰ τὴν συζήτησιν ἐπὶ τοῦ θέματος περὶ τοῦ ἐφημεριακοῦ Κλήρου δύο σημειώματα διανεμηθέντα εἰς τοὺς Ἀρχιερεῖς, τὸ μὲν συντεταγμένον ὑπ' αὐτοῦ καὶ περιέχον διάγραμμα περὶ τῆς μορφώσεως τοῦ Κλήρου γενικῶς, τὸ δὲ συντεταγμένον ὑπὸ Ἐπιτροπῆς ἐκ τῶν Σεβ. Σπάρτης καὶ Σάμου περὶ τῆς οικονομικῆς ἐξασφαλίσεως τοῦ Κλήρου.

Τὴν μεθεπομένην, 9ην Ὀκτωβρίου καὶ ἡμέραν Τετάρτην, συνήλθεν ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας εἰς δευτέραν συνεδρίαν. Κατ' αὐτὴν ὁ Μακ. Πρόεδρος εἰσηγήθη τὸ θέμα περὶ τοῦ Κλήρου καὶ ἐπικρατησάσης τῆς γνώμης περὶ τῆς προτάξεως τοῦ ζητήματος περὶ τῆς οικονομικῆς ἐξασφαλίσεως αὐτοῦ ἀνέπτυξε τὸ ζήτημα τοῦτο, παρεμπιπτόντως ὁμίλησας καὶ περὶ τῶν οικονομικῶν ὀργανισμῶν τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Ταμείου τοῦ Κλήρου καὶ τοῦ Ὄργανισμοῦ Διοικήσεως τῆς Ἐκκλησίας. Μετὰ τοῦτο ἔλαβον τὸν λόγον πολλοὶ τῶν Ἱεραρχῶν, διὰ μακρῶν δὲ ὁμίλησεν ἰδίως ὁ Σεβ. Κορινθίας ὑποδείξας τὴν ἀνάγκην τῆς ἀμέσου ἐπιλύσεως τοῦ ζητήματος τῆς οικονομικῆς ἐξασφαλίσεως τοῦ Κλήρου. Ἡ ἀνάγκη αὕτη ἀνεγνωρίσθη ὑπὸ πάντων. Συνεχισθείσης δὲ τῆς συζητήσεως καὶ κατὰ τὴν γ' συνεδρίαν, συγκροτηθεῖσαν τὴν 4ην Ὀκτωβρίου καὶ ἡμέραν Πέμπτην, ἔλαβον τὸν λόγον σχεδὸν πάντες οἱ Ἱεράρχαι. Ἐν τέλει τῆς συνεδρίας ἀνεκοίνωσεν ὁ Μακ. Πρόεδρος τὸ ὑπόμνημα τῶν λαϊκῶν Ἐπιτρόπων, ἐφ' οὗ διεξήχθη μακρὰ συζήτησις, ὡς καὶ τηλεγραφήματα διαφόρων ἱερῶν καὶ ἱερῶν συνδέσμων, συνώμισε δὲ γραπτῶς τὰ συμπεράσματα εἰς ἃ κατέληξεν ἡ Ἱεραρχία ἐκ τῆς διήμερου λίαν ἐμπεριστατωμένης συζητήσεως. Ἡ τελικὴ διατύπωσις τῶν ἀποφάσεων τῆς Ἱεραρχίας ἐπὶ τοῦ σοβαροτάτου τούτου ζητήματος καὶ τοῦ σχετικοῦ πρὸς τὴν Κυβερνήσιν ἐγγράφου ἀνετέθη εἰς Ἐπιτροπὴν ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Μακ. Προέδρου ἐκ τῶν Σεβ. Κασσανδρείας,

Σπάρτης, Φθιώτιδος, Θηβών, Σάμου και Κορινθίας.

Ἡ Ἐπιτροπὴ αὕτη, συνελθοῦσα τὴν Παρασκευὴν καὶ τὸ Σάββατον παρεσκεύασε τὴν διατύπωσιν τῶν ἀποφάσεων μετὰ τοῦ σχετικοῦ ἐγγράφου πρὸς τὴν Κυβέρνησιν, ἀμφότερα δὲ ταῦτα ἐνεκρίθησαν κατὰ τὴν σημερινὴν συνεδρίαν καὶ ἀπερασίσθη νὰ ἐπιδοθῶσιν εἰς τὴν Κυβέρνησιν ὑπὸ Ἐπιτροπῆς ἐξ Ἀρχιερέων.

— Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος καταρτισθεῖσα εἰς σῶμα συνήλθε τὴν Δευτέραν καὶ τὴν Πέμπτην, προέβη δὲ εἰς τὰς ἐξῆς ἀρχιερασίας : α') μέλη πρωτοβαθμίου Συνοδικοῦ Δικαστηρίου 1) Κροκύρας Πρόεδρος, 2) Φθιώτιδος, 3) Ἄρτης, 4) Σερρών, 5) Ἀκαρνανίας, 6) Δράμας, 7) Νευροκοπίου, β') μέλη δευτεροβαθμίου Συνοδικοῦ Δικαστηρίου 1) Ὁ Μακαριώτατος Πρόεδρος, 2) Ὑδρας, 3) Θηβών, 4) Σερρών, 5) Ἀκαρνανίας, 6) Δράμας, 7) Νευροκοπίου, γ') Ἀρχιερατικά μέλη παρὰ τῷ Ο.Α.Ε.Π. τακτικά : 1) Ὑδρας Προκόπιος, 2) Δράμας Βασίλειος, ἀναπληρωματικά : 1) Ἀκαρνανίας Ἱερόθεος, 2) Σερρών Κωνσταντῖνος, δ') Ἀντιπρόεδρος παρὰ τῷ ΤΑΚΕ ὁ Φθιώτιδος Ἀμβρόσιος, ε') Πρόεδρος Ἐπιτροπῆς Προσφύγων ὁ Θηβών Συνέσιος, στ') Ἐπιτροπὴ ἐκδόσεως τοῦ δελτίου «Ἐκκλησία» 1) Ὁ Σάμου Εἰρηναῖος, 2) Ὁ Σερρών Κωνσταντῖνος. ζ') Ἀποστολικὴ Διακονία : Διευθυντῆς ὁ Ἄρτης Σπυρίδων, Ταμίας ὁ Γρεβενῶν Γεβράσιος.

— Εἰς χαιρετιστήριον τηλεγράφημα τοῦ Μακ. Προέδρου ἐκ μέρους τῆς συνελθούσης Ἱεραρχίας ὁ Παν. Οἰκουμηνικός Πατριάρχης Φώτιος Β' ἀπήντησεν ὡς ἐξῆς :

«Ἀρχιεπίσκοπον Χρυσόστομον. Ἀθήνας. Ἐν χαρῇ ἐκκαρδίῳ ἀντιπροσαγορεύοντες ἱερὰν συνάθροισιν ἀγαπητῶν ἀδελφῶν εὐχόμεθα πλουσίαν καρποφορίαν ἐπ' ἀγαθῷ Ἐκκλησίας. Πατριάρχης Φώτιος».

— Τὰ «Ἀθηναϊκὰ Νέα» τῆς παρελθούσης Πέμπτης, 4 Ὀκτωβρίου, ἀνέγραψαν τὰ ἐξῆς : «Σχετικῶς μὲ τὸ ζήτημα τῆς διεξαγομένης ἐν Ἑλλάδι καθολικῆς καὶ οὐνιτικῆς προπαγάνδας μᾶς καταγγέλλονται ὑπευθύνως τὰ ἐξῆς : Ὁ κ. Ἰωάννης Ζερζελές καὶ ἡ Ἑλένη Στριγκόνη καταγόμενοι ἐκ Λακωνίας καὶ διαμένοντες ἐν Ἀθήναις παρεσύρθησαν τὸν παρελθόντα Ἰανουάριον ὑπὸ οὐνιτῶν κληρικῶν φερόντων τὸ σχῆμα τῆς ἐλληνικῆς ὀρθοδόξου ἐκκλησίας, προκειμένου νὰ νυμφευθῶσιν, καὶ ἐστεφανώθησαν ὑπὸ τὴν εὐλογίαν τοῦ ἐνταῦθα οὐνίτου ἐπισκόπου, ὁ ὁποῖος τοὺς ἠνάγκασε νὰ ὑπογράψουν καὶ πρακτικὸν ὅτι ἀποκηρῦσσον τὸν ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν καὶ ἀναγνωρίζουν τὸν πάπαν τῆς Ρώμης. Ὅτε πρὸ ἡμερῶν ἠθέλησαν νὰ βαπτίσουν τὸ νεογέννητον θῆλυ τέκνον των, οἱ οὐνίται τοὺς ἐπλησίασαν καὶ πάλιν καὶ τοὺς ὑπεσχέθησαν ὅτι θὰ ἀναλάβουν τὴν ἀνατροφὴν του. Εὐτυχῶς ὁ ἱερεὺς τοῦ ναοῦ τῶν Εἰσοδίων τῆς Θεοτόκου Παγκρατίου κ. Ν. Κωνσταντινίδης πληροφωρηθεὶς τὸ πρᾶγμα ἐπενέβη καὶ ἐβάπτισεν αὐτὸς τὸ βρέφος. Παρόμοιαι περιπτώσεις ἔχουν ὑποπέσει εἰς τὴν ἀντίληψιν τῶν Ἑλλήνων κληρικῶν ἀρκεταί, κατηγγέθησαν δὲ εἰς τὴν ἀρχιεπισκοπὴν».

— Τῇ πρωτοβουλίᾳ Ἐπιτροπῆς προεδρευομένης ὑπὸ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Μυτιλήνης κ. Ἰακώβου, κατὰ τὸ διήμερον τῆς 30 Σεπτ. καὶ 1 Ὀκτ. ἐωρτάσθη ἐν Μυτιλήνῃ πανηγυρικώτατα ἡ πρώτη ἐκατονταετηρίς ἀπὸ τῆς γεννήσεως τοῦ ἀειμνήστου λεσβίου σοφοῦ καὶ ποιητοῦ Δημητρίου Ν. Βερναρδάκη. Καὶ τῇ μὲν πρωίᾳ τῆς Κυριακῆς (30 Σεπτ.) ἐτελέσθη ἐν τῷ ἱ. ναῷ τοῦ ἁγ. Θερά-

ποντος πανηγυρικὴ λειτουργία καὶ μνημόσυνον ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς τοῦ Δ. Βερναρδάκη τελεταρχούτος τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Μυτιλήνης καὶ συντερουργούντων τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν Χίου κ. Ἰωακείμ καὶ Μηθύμνης κ. Διονυσίου, ἐπὶ παρουσίᾳ πασῶν τῶν ἀρχῶν τῆς πόλεως καὶ ἀπείρου πλήθους ἐορταστῶν. Τῇ δὲ μ. μ. τῆς αὐτῆς ἡμέρας ἐψάλη ἐν μέσῳ συναγεροῦ τῶν κατοίκων τῆς λεσβιακῆς πρωτεύουσας καὶ τῶν ἐπισήμων ἀρχῶν τρισάγιον ἐπὶ τοῦ τάφου τοῦ ποιητοῦ, μεθ' ὃ οἱ τε σεβ. ἱεράρχαι, ὁ ἀντιπρόσωπος τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν πλείστα καθιδρύματα καὶ αἱ ἀνά τὴν νῆσον κοινότητες κατέθεσαν στεφάνους ἐκ δάφνης. Τῇ ἐσπέρᾳ τῆς αὐτῆς ἡμέρας ἐδιδάχθη ἀπὸ σκηνῆς ἐκ τῶν δραμάτων τοῦ ποιητοῦ ἡ «Φαῦστα». Τῇ ἐπομένῃ, κατὰ μὲν τὴν πρωίαν ὁμίλησαν περὶ τοῦ Δ. Βερναρδάκη ἐν μέσῳ πυκνοτάτου πλήθους ὁ κατ' ἐντολὴν τῆς Πανεπιστημιακῆς Συγκλήτου ἀντιπροσωπεύσας κατὰ τὰς ἐορτάς ταύτας τὸ ἡμέτερον Πανεπιστήμιον Καθηγητῆς αὐτοῦ κ. Γρηγόριος Παπαμιχαὴλ καὶ ὁ τέως Γυμνασιάρχης Μυτιλήνης κ. Ἰω. Ὀλύμπιος, κατὰ δὲ τὰς ἀπογευματινὰς ὥρας ἐγένετο ἀνά τὰς κυριατέρας ὁδοὺς τῆς πόλεως καὶ ἐν τῷ πεδίῳ τοῦ Ἄρεως πρὸ τῶν σεβ. μητροπολιτῶν καὶ τῶν λοιπῶν ἐπισήμων παρέλασις τῶν μαθητῶν καὶ τῶν μαθητριῶν πάντων τῶν σχολείων, τῶν προσκόπων καὶ τῶν τροφίμων τοῦ Ὀρφανοτροφείου ἠγουμένης τῆς φιλαρμονικῆς αὐτοῦ, κατὰ δὲ τὰς νυκτερινὰς ὥρας ἐπανελήφθη ἡ κυράστασις τῆς «Φαῦστας». Ἐν γένει δ' ὁ ὅλος ἐορτασμός διεξήχθη μετὰ σεμνῆς λαμπρότητος, ἀνταξίας τοῦ μεγάλου καὶ σοφοῦ ποιητοῦ, φιλολόγου ἱστορικοῦ καὶ δῆ καὶ θεολόγου.

— Προκειμένου διὰ τὴν εἰς εἶδος ἀμοιβὴν τῶν ἱερῶν τῆς ὑπαίθρου, τὴν ὁποίαν δὲν δέχεται πρὸς ἀγοράν ἢ συγκέντρωσις τοῦ σίτου, ὁ γερουσιαστῆς Καρδίτσης κ. Περικλῆς Ἀλεξανδρῆς ὑπέβαλε πρότασιν νόμου καὶ τὴν κάτωθι ἐπερώτησιν : «Ἐπερωτᾶται ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας, διατί δὲν ἔλαβεν εἰσέτι μέριμναν ὅπως εἰς τὴν ὑπηρεσίαν συγκεντρώσεως σίτου παραδίδωσι καὶ οἱ ἐφημέριοι τῶν χωριῶν τὸν σίτον, τὸν ὁποῖον λαμβάνουσι παρὰ τῶν κατοίκων ἀντὶ ἄλλης μισθοδοσίας των, ἐνῶ ἐπετραρῆ ἤδη κατόπιν τροποποιήσεως τῶν νόμων 5886 καὶ 5898 «περὶ προστασίας τῆς ἐγχωρίου σιτοπαραγωγῆς» διὰ τοῦ νόμου 6195, ἀρθροθ. 2— ἡ παραλαβὴ τοῦ ἐξ ἀμοιβῆς διὰ παρασχεθεῖσιν συνδρομῆν σίτου τῶν ἱατρῶν. Οὐδὲ δύναται ὁ κ. Ὑπουργὸς νὰ ἰσχυρισθῇ ὅτι διατελεῖ ἐν ἀγνοίᾳ τῆς προσγενομένης ταύτης ἀδικίας εἰς τοὺς ἱερεῖς, καθόσον αἱ σχετικαὶ αἰτήσεις τῶν ἱερῶν, τῶν ἐπαρχιῶν Καρδίτσης καὶ Φαρσάλων τουλάχιστον, ὑπεβλήθησαν εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Γεωργίας πολὺ πρὸ τῆς τροποποιήσεως τοῦ ὡς ἄνω νόμου, ὡς ἐμφαίνεται καὶ ἐκ τῆς ἐπισήμου ἀποφράς τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Θεσσαλιώτιδος πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Γεωργίας ὑπ' ἀριθ. 1625, εἰς τὴν ὁποίαν ἀπήντησε μάλιστα τὸ Ὑπουργεῖον διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 109799 ἐγγράφου του ἀπὸ 12 Ὀκτωβρίου 1923, ἥτοι ὑπεβλήθησαν πρὸ ἐνὸς ἔτους. Ἐμφανίζεται, οὕτω, τὸ Κράτος ὄχι μόνον ὑποτιμῶν τὴν ἀποστολὴν τοῦ κλήρου, ἀλλὰ καὶ μὴ λαμβάνον ποσῶς ὑπ' ὄψει τὴν οἰκτρὰν οἰκονομικὴν κατάστασιν τῶν ἱερῶν τῆς ὑπαίθρου, τῶν ὁποίων, ἐν τούτοις, τὴν πανθομολογουμένην ἐνδειαν, γνωρίζει, ὑποθέτω, καλῶς».

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ

Ἡ Α. Π. ὁ Πατριάρχης Μελέτιος ἐπανήλθεν εἰς τὴν ἔδραν αὐτοῦ.

— Π Α Ρ Α Ρ Τ Η Μ Α —

ΠΡΟΚΗΡΥΞΙΣ ΕΚΛΟΓΗΣ ΙΕΡΕΩΝ

Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀθηνῶν.

Ἀριθ. Πρωτ. 2356.

Προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς ἀνακήρυσιν ὑποψηφίων πρὸς πλήρωσιν δι' ἐκλογῆς τῆς χρεουδούσης θέσεως ἐνὸς ἐφημερίου τοῦ ἐν Σαλαμῖνι ἰ. ναοῦ τοῦ ἁγίου Ἀνδρέου, προσκαλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ νόμιμα προσόντα, ὅπως μέχρι τῆς 30ης Ὀκτωβρίου ἐ. ἔ. ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ σχετικὰ πιστοποιητικὰ αὐτῶν διὰ τὰ περαιτέρω. Ἐν Ἀθήναις τῇ 27ῃ Αὐγούστου 1934.

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος

† Ὁ Ἀθηνῶν Χρυσόστομος

Ἱ. Μητρόπολις Κίτρους.

Χρεουδούσης θέσεως τοῦ μητροπολιτικοῦ ναοῦ Κατερίνης καλεῖται ἐντὸς διμήνου ἀπόφοιτος γυμνασίου ἔχων καὶ τὰ λοιπὰ τοῦ νόμου προσόντα, ὅπως ὑποβάλλῃ πάντα τὰ ἔγγραφα πρὸς χειροτονίαν καὶ κατάληψιν τῆς θέσεως ταύτης. Ἐν Ἀθήναις τῇ 3 Ὀκτωβρίου 1934. † Ὁ Κίτρους Κωνσταντῖνος.

Ἱ. Μητρόπολις Καλαβρυτῶν—Αἰγιαλείας.

Στερουμένης τῆς ἐνορίας Προιολίδου τακτικοῦ ἐφημερίου καλεῖ τοὺς βουλομένους νὰ καταλάβωσιν τὴν θέσιν ταύτην ὅπως μέχρι τῆς 30ης Σεπτεμβρίου ἐ. ἔ. προσέλθωσιν εἰς τὰ ἐνταῦθα γραφεῖα ἡμῶν καὶ ὑποβάλλωσιν τὰ ὑπὸ τοῦ νόμου ἀπαιτούμενα πιστοποιητικὰ, καθόσον τὴν ἐπομένην θέλει γίνεαι ἡ ἀνακήρυσιν τῶν ὑποψηφίων. Μορφωτικὰ προσόντα τοῦλάχιστον ἀπολυτήριον Σχολαρχείου Ἡ παροῦσα ἀνακοινωθῆτω εἰς τοὺς ἐνορίας ὑπὸ τῆς ἐνοριακῆς ἐπιτροπείας, ἐπικολληθῆτω ἐπὶ τῆς θύρας τοῦ ναοῦ καὶ δημοσιευθῆτω εἰς τὸ περιοδικὸν «Ἐκκλησία» ἐγκαίρως εἰς ὃ ἀποσταλῆσεται καὶ τὸ ἀντίτιμον τῆς δημοσιεύσεως ἐκ δραχ. 100. † Ὁ Καλαβρυτῶν—Αἰγιαλείας Θεόκλητος.

Ἱ. Μητρόπολις Γόρτυνος καὶ Μεγαλοπόλεως.

Ἐχοντας ὑπ' ὄψει τὸ ἄρθρον 81 τοῦ κωδικοποιηθέντος νόμου 5439 περὶ ἐνοριακῶν ναῶν καὶ ἐφημερίων, προσκαλοῦμεν τοὺς θέλοντας νὰ καταλάβωσιν τὰς χρεουδούσας θέσεις τακτικοῦ ἐφημερίου τῶν ἐνοριῶν ἁγίου Δημητρίου Κοτσιριδίου. 2) Γεν. Θεοτόκου Ἄνω Καρῶν. 3) ἁγίου Νικολάου Σούλι—Δερβίνι. 4) Εὐαγγ. Θεοτόκου Μαλλιστῶν καὶ 5) ἁγίου Γεωργίου Καρατούλα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ σήμερον ὑποβάλλωσιν εἰς τὸ γραφεῖον τῆς Ἱ. Μητροπόλεως, τὰ ὑπὸ τοῦ ἁρθροῦ 83 τοῦ αὐτοῦ νόμου ὀριζόμενα δικαιολογητικὰ ἔγγραφα τῶν προσόντων αὐτῶν προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν ἀνακήρυσιν ὑποψηφίων διὰ τὰς ἄνω ἐνορίας. Ἐν Δημητσάνῃ τῇ 10 Σεπτεμβρίου 1934. † Ὁ Γόρτυνος καὶ Μεγαλοπόλεως Προκόπιος.

Ἱ. Μητρόπολις Σερρών.

Προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς ἀνακήρυσιν ὑποψηφίων πρὸς πλήρωσιν δι' ἐκλογῆς τῶν χρεουδούσων θέσεων ἐνὸς ἐφημερίου δι' ἕκαστον τῶν ἱερῶν ναῶν. 1) Μητροπολιτικοῦ ναοῦ Μεγ. Ταξιαρχῶν πόλεως Σερρών 2) Τιμίου Σταυροῦ πόλεως Σερρών. 3) Προφήτου Ἡλιοῦ πόλεως Σερρών. 4) Ἁγίων Ἀναργύρων πόλεως Σερρών. 5) Τῶν χωρίων Ἐλαιῶνος. 6) Ἄνω—Βροντοῦς. 7) Μονοβρύσεως. 8) Βαμβακούσης. 9) Μελιγκισίου. 10) Δρινοχωρίου. 11) Ἄνω—Ὀρεινῆς. 12) Ποντιομένου. 13) ἁγίου Ἰωάννου.

14) Ἐπταμύλων. 15) Συκιᾶς. 16) Κουβουκλίου καὶ 17) Κρίνου, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους νὰ καταλάβωσιν τὰς ἐφημεριακὰς ταύτας θέσεις καὶ ἔχοντας τὰ νόμιμα προσόντα, ὅπως μέχρι τῆς 25 Ὡβρίου ἐ. ἔ. ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ σχετικὰ πιστοποιητικὰ διὰ τὰ περαιτέρω. † Ὁ Σερρών Κωνσταντῖνος.

Ἱ. Μητρόπολις Ἀργολίδος

Δυσάμει τοῦ 81 ἁρθροῦ τοῦ κωδικοπ. 5439 ἐνοριακοῦ νόμου, προσκαλοῦνται οἱ ἐκ τῶν προσοντούχων (κεκτημένων τοῦλάχιστον ἀπολυτήριον ἐλληνικοῦ σχολείου) βουλομένοι, νὰ ἀνακηρυχθῶσιν ὑποψήφιοι, πρὸς πλήρωσιν τῆς κενῆς θέσεως ἐφημερίου τοῦ ἰ. ναοῦ ἁγίου Δημητρίου χωρίου Ἀδαμίου τῆς καθ' Ἡμᾶς Ἱ. Μητροπόλεως, ὅπως, μέχρι τῆς 30 Μαΐου 1934, ὑποβάλλωσιν Ἡμῖν ἀπαντα τὰ ὑπὸ τοῦ ἁρθροῦ 83 ἰδίου νόμου προβλεπόμενα ἀποδεικτικὰ προσόντων. Ἐν Ναυπλίῳ τῇ 20 Ἀπριλίου 1934. † Ὁ Ἀργολίδος Ἱεροθέος.

Η ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗ ΔΙΑΚΟΝΙΑ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

*Προκηρύνσει διαγωνισμὸν πρὸς συγγραφήν
Λαϊκῆς Ἀπολογητικῆς.*

Ὅροι διαγωνισμοῦ.

α) Ἡ Λαϊκὴ Ἀπολογητικὴ, ὡς προωρισμένη διὰ τὸ μέσης καὶ κατωτέρας ἀναπτύξεως κοινόν, δεόν να εἶναι συντεταγμένη εἰς ὕψος ἀπλοῦν καὶ σαφῆς καὶ εἰς γλῶσσαν τὴν ἀπλουστάτην καθαρεύουσαν. Οὐδεμία θέσις ἐκάστου ζητήματος πρέπει νὰ ἀφίεται ἀναπόδεικτος καὶ ἀστήρικτος· τὰ θεωρητικὰ καὶ ἀφηρημένα ἐπιχειρήματα δεόν νὰ ἀποφεύγωνται, ἢ ὅλη δ' ἀποδεικτικὴ ἐπιχειρηματολογία ἀνάγκη νὰ εἶναι ὅσον τὸ δυνατόν θετικὴ, πλήρης, σαφῆς, ἀπλῆ καὶ πειστικὴ, χρησιμοποιοῦμένων παραδειγμάτων, συγκρίσεων, ἀναλογιῶν, παρομοιώσεων ἐκ τοῦ γνωστοῦ εἰς τὸ πολὺ κοινὸν συγκεκριμένου κόσμου τῆς ἐμπειρίας.

β) Σχέδιον διαγράμματος τῆς Λαϊκῆς Ἀπολογητικῆς εὐρηται ἐν τοῖς γραφείοις τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας (παρὰ τῇ Ἱερᾷ Συνόδῳ), οὕτως δύνανται νὰ λάβωσι γνῶσιν οἱ διαγωνισθησόμενοι, ἐλεύθεροι ὄντες καὶ νὰ τροποποιήσωσιν αὐτὸ ἐπὶ τὸ τελειότερον.

γ) Οἱ διαγωνισθησόμενοι ὀφείλουσιν ν' ἀποστείλωσιν μέχρι τῆς 31ης Δεκεμβρίου 1935 εἰς τὴν Ἱερὰν Συνόδον ἐντὸς μεγάλου φακέλλου τὰ χειρόγραφα, ἐκτάσεως μέχρι 10 ἕως 12 τυπογραφικῶν φύλλον, ἐφ' ὧν νὰ σημειῶσιν Γραφικὸν τι ῥητόν. Ἐντὸς τοῦ μεγάλου τούτου φακέλλου ὀφείλουσιν ἐπίσης νὰ θέσωσιν ἄλλο μικρὸν τοιοῦτον, περιέχοντα φύλλον χάρτου, ἐφ' οὗ νὰ σημειῶσιν τὸ ὄνομα τοῦ συγγραφέως καὶ τὸ Γραφικὸν ῥητόν, τὸ ἐπὶ τῶν χειρογράφων.

δ) Ἐπιτροπὴ ὀρισθησομένη ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου θὰ κρίνῃ τὰ ὑποβληθησόμενα χειρόγραφα καὶ θὰ ἀπονείμῃ ἀμοιβὴν πέντε χιλιάδας δραχμῶν εἰς τὸν συγγραφέα τῆς τελειότερης Λαϊκῆς Ἀπολογητικῆς.

ε) Τὴν ἐκτύπωσιν τοῦ ἔργου θὰ ἀναλάβῃ ἡ Ἀποστολικὴ Διακονία δι' ἴδιον λογαριασμὸν παραχωροῦσα εἰς τὸν συγγραφέα 100 ἀντίτυπα αὐτοῦ δωρεάν.

Τύποις «Φοίνικος», ὁδὸς Σταδίου 44, Ἀθῆναι